

NAPREDNJAK

NEJUNAČKOME VREMENU U PRKOS!

RUKOPISI SE NE VRACAJU. -
PISMA I POŠILJKE NEPLA-
-- ČENE NE PRIMAJU SE. --
OGLASI SE RACUNAJU 16 PA-
RA PO PETIT RETKU, A ZA
VIŠE PUTA PO POGODBI.
PRIOPĆENJA I ZAHVALE 20
-- -- PARA PO RETKU. -- --

Pretpata: za Šibenik (donošenjem kući) godišnje Kr. 5.— za Austr.-
Ugarsku Monarhiju godišnje kr. 6.50 — za inozemstvo godišnje kr.
8.50 — Pojedini broj u mjestu 8 para, vani 10 para.

IZLAZI SVAKOG PETKA.

Odgovorni urednik: A. - VJEKOSLAV TRINAJSTIĆ.
Izdavač, vlasnik i tisak „Pučka Tiskara“ Dr. V. Ijadica i drugovi
u Šibeniku.

„Slavjanska stvar“.

U svom istoričnom brzojavu na kralja Srbije i Bugarske ruski je car upotrebio gornje dvije riječi.

Svaki čas prijeto je da među balkanskim saveznicima poteče bratska krv, koja je onako slavno tekla za oslobodjenje našeg naroda na Balkanu. Sve Slavjanstvo širom a napose ovo naše jugoslavjanstvo, te se nahodi u prvim probljescima, trnulo je od straha, što će morati da doživi i na svoje oči gleda jednu od najužasnijih sramota, da rukom, tako rekući, opipava dokumenat nezrelosti našeg naroda na Balkanu, koji, osvojen ludilom ili obiješću besprimjernom, htio je da srne u propast, spremajući bratsko klanje po istim onim poljima, na kojima je digao čast svog oružja, stekao ratnu slavu i učinio djelo velike narodne i kulturne vrijednosti. Zvijezda sreće, zvijezda slave, zvijezda novih budućih nada, koja mu je na poljanama mačedonskim sinula sjajem neobičnim, imala je da mu utrne, da pomrča i u crni mrak nesigurnosti i sramote ovije i dane budućnosti i ove današnje.

Kad je sve strepilo, drhtalo, kad smo i mi ovdje u strepnji prolazili dane i časove, čekajući prvu crnu vijest bratskoga klanja — propasti narodne, iz Rusije velike i slavjanske, koja je u nama mnoga razočaranja izazvala u zadnje doba, čuju se riječi jake i moćne sadržajem i akcentom, koje izgovara glavom sam car i upućuje ih kraljima Srbije i Bugarske.

Poslije manifesta u Kišenjevu, koji je ruske vojske doveo na Balkan, da oslobode od Turčina narod naš, ovo je drugi korak, koji Rusiji služi na čast i slavu. Jer nam se čini kao da nije ovo ona Rusija, kakovom smo ju mi naučili i navikli da gledamo do danas, i to ne našim neraspoloženjem, već njezinom krivnjom.

Sve drugo smo neg prijatelji današnje službene Rusije, koja je skrivila

onakav rat s Japanom, niti smo prijatelji carizma, koji stoji pod baldakinom svetog sinoda i neda najboljoj svojoj djeci da se nauživaju krova očinskoga te prinudjava Gorkoga da sa otoka Capri diže ugled imenu Rusije, koja mu zatvora svoje granice, — nijesmo prijatelji te Rusije ni carizma, nu ipak moramo reći iskreno, da je ustreptilo srce nama i mnogomu našem čovjeku, kad smo čuli snažnu poruku ruskog cara balkanskim kraljima.

«To nas je ganulo, diglo nam je teški kamen sa prsiju i mi u duši (a s nama mnogi) zavapismo: »Bože carja hrani!»

Poslije careva brzojava nema pokolja među braćom, nemože ga biti. Jake careve riječi ne izgovara sama službena Rusija; izgovara ih sva Rusija bez razlike, izgovara ih i daje im još jaču snagu moralnu sve Slavjanstvo.

„Slavjanska stvar“ zahtijeva mir, poručuje car, »Slavjanska stvar« hoće, da ne bude na Balkanu „zločinačkog rata“, a ko taj rat skrivi biće Slavjanstvu kriv.

Car je naglasio »Slavjansku stvar«, i ovog je puta govorio ne samo u ime Rusije, neg u ime svoga Slavjanstva. I ono mu je harno.

«Što je ta slavjanska stvar danas na Balkanu?» — mi ih dobro razumijemo, zašto pitaju. Ono, što smo mi svi željeli da bude, dogodilo se i za to, bože, carja hrani; što su njemačko-čivutske novine i kancelarije željele i podsticale, neće biti, neće se dogoditi. Pa i za to, bože, carja hrani.

Mi razumijemo njih, oni razumiju nas, al, bratska se krv neće liti sebi na iskop. Ona je tekla dosta prošlih dana i nije tekla badava.

Za ono, zašto je tekla harno joj je Slavjanstvo, harno Jugoslavjanstvo, a što neće teći dalje i onako, kako je uz

nečiju zluradost imala da teče, i za to joj je harno Slavjanstvo i Jugoslavjanstvo.

Osim, što nam je drago da neće teći bratska krv i neće pasti proklestvo pokolja na naš narod, drago nam još, što je car današnje Rusije, potomak cara osloboditelja, našao umjesnim da izgovori, nije se ni časa skanjivao da izgovori riječi „Slavjanska stvar“.

Što čutimo pri te dvije riječi, mi ne možemo reći, nu čutimo, osjećamo, regbi, baš ono, što i njemačke novine i oni, za koje one pišu.

bV.

Mi gremo naprej!

(Nacionalističkoj omladini).

Drugovi, vi znate gdje smo!

Zaplijenjeno

U ime Njegova Veličanstva Cara!

C. k. Okružni Sud u Šibeniku kao tiskovni, potvrdio je zapljenu članka „Povratak naših vojnika“ koji počimlje tim riječima, i svršava riječima „... pjesme u cjelini“, te vijesti Pošta, koja počimlje riječima „Prispjelo... a svršava... „se na pošti“.

C. k. kotarski sud izdao nam je ovu:

Odluku.

Pošto članak „Stevan Galogaža“ (III. strana) koji počimlje s tim riječima a svršava

du bez poezije, o kojoj si ti u gradu sanjao i o kojoj ti se je mnogo u školi naklapalo. Sada ću te dovesti na moje grobište, odakle ćeš moći baciti pogled na ovu mrtvu i užezenu prirodu. Tu ću ti pričati čudnu priču iz moga života, koja je još živa u mojoj duši i koju vrijeme nije moglo izbiti iz moga srca. To ti je priča iz moga bezazlenog djetinstva. — — — — —

Mi smo na grobištu, pustom seoskom grobištu, koje je puno melankonije. Moj prijatelj ne vjeruje tome, jer mu nije nikada palo na pamet, da čovjek može i u škripu biti zakopan. Ja mu opetujem; on kimnu glavom i spusti se na kamen. Sjeduem uza nj i počnem mu pričati čudesnu priču iz moga života:

U meme selu živjela je još za doba moga djetinstva stara Kate, koja nije imala nikoga na ovome svijetu, te ju je primio župnik u svoju kuću, da mu posluže. Tu se je odgojila u pobožnom životu, te je

va riječima „... ostalom neporočnog“ štampanog u periodičnom tiskopisu br. 23 „Naprednjaka“ sadržava skrajnosti prekršaja po §. 22 Zakona 17/12 1862 br. 6 1863 l. d. z., ovaj c. k. kotarski Sud u Šibeniku nadležan u smislu §§. 487, 488, 489 kp. potvrđuje zaustavu, koja je već naređena bila od ovdšnjeg c. k. Državnog Odvjetništva itd. itd.

Govor zast. Dr. J. Smodlake.

U sjednici parlamenta 12 tek. mj. potuzio se zast. Dr. Smodlaka protiv tome, što se u sadašnje doba žalosnog ekonomskog položaja hoće da glasuju novi porezi. Austrija je država, koja je finacijalno najviše zaostala u Europi. Narodi u Austriji gladuju; parlament bi morao baš sada ustati proti vladajućem sistemu, jer pod njim trpe svi narodi, ali najviše Srbo-Hrvati, pošto oni nalaze samo surovu silu, kojom su progonjeni i potlačeni jednostavno stoga što su živi. Između svih evropskih naroda Srbo-Hrvati imaju maksimum titularnih kraljeva, maksimum sabora, maksimum analfabeta, maksimum emigracija, detektiva i političkih procesa, a minimum političkih ljudskih prava. Nijedna zemlja nije trpila za mobilizacije toliko koliko Dalmacija, čiji su rezervisti još pridržani, da mnogobrojni mrzitelji srpsko-hrvatskog naroda mogu iskaliti na njih svoj bjes. U opće se Jugoslaveni smatraju kao neprijatelji monarhije. Ratna stranka nije mogla doduše izazvati rat sa Rusijom i Srbijom, ali je postigla rat proti Dalmaciji.

Politika željezne ruke ne će postići uspjeha. Narodne veze su danas jače od socijalnih i vjerskih državnih veza. Ipak se kod nas kazni kao zločinstvo ono što je dozvoljeno Njemcima i Poljaku. Misao narodne solidarnosti prodire i u naše mase. Usprkos svim progonoštvima, gojimo osjećaj narodnog bratstva s braćom u Srbiji, Hrvatskoj,

postala uz župnika drugo sveto stvorenje u selu. Znala je mnogo pričati, a grozote pakla i blaženstvo raja bilo joj je uvijek na ustima.

Jednoga dana došla je u selo sva zapihana, da priča čudnu priču. Sakupilo se je mnoštvo svijeta oko nje, a ona u sredini suznih očiju, s krunicom i propelom u ruci, pričala je o koncu svijeta. Majka je i mene malo kasnije dovela. Prispio sam na ove riječi: Bogo, milost ga i slava bila, tako je odredio — konac je svijeta i to noćas. Me-ni je to rekao župnik, a i sami znadete, da će onda, kada dodje na svijet nova vrst ptice, svijet pomrijeti i sve se uništiti! Ja sam tu novu vrst ptice vidjela danas u župskom gaju i odmah prepoznala, da je to ona obećana ptica, koju je Bog odredio, da javi ljudima konac svijeta. (Konac slijedi).

PODLISTAK.

Ivo Jelačić — Split. —

Na mome grobištu.

Sunce je palilo običnom svojom ljetnom žestinom, a mir zagorske pustoši, ničim nena-rušen, podavao je tužnoj samoći još sjetniji izgled. Opali krš s nešto malo kadulje, nenazorano polje bez zelenila slivalo se je u jednu tužnu i harmoničnu elegiju. Rijetko je kada bila onakova godina u Zagorju, kada je seljaka sve izdalo. Jezero je kasno izišlo ispod vode, te je ostalo u ledeni. Duh je rad slabih kiša okružljavio i tek iz zemlje izrastao.

Moj je prijatelj veliki optimista; odgovoren u gradu, naučen svemu, što može srce zaželiti, često nije vjerovao, kad sam mu pričao, kakove sve ima bijede tamo u selu. Ova mi je godina bila veoma zgodna, da mu

sve to pokažem, te sam ga pozvao k sebi nekoliko dana.

On je došao k meni. Ve-elje, koje mi je donio njegov dolazak činilo me je nemirnim. Kako mi je naredio, pošao sam, da ga probudim u tri sata poslije podne.

— Hoćemo li na grobište? — progovorim s vrata sobe.

— Odmah! Samo čas pričekaj, dok se spremim.

Sunčana je žega bila još jaka. Moj prijatelj i ako nije mislio da ćemo tu naći hladovinu čempresa, ipak se je nadao nečemu, čega konačno nije mogao naći.

Moje grobište bijaše pusti i ogradjeni dio gologa krša, par škripova, o kojima mi je moja pokojna bača znala pričati cijela čudovišta, a koje je i vanjskim načinom kazivalo, da tu vlada smrt.

— Prijatelju — rekoh iza duge stanke — vidiš li sada, gdje sve čovjek može živjeti i što sve može podnositi. Vidiš li sada priro-

Crnogori, Bosni i Sloveniji i ljubav prema domovini jača je od Berchtoldovog patenta. Austrijska oligarhija nema prava nama predbacivati da smo mi neprijatelji države dok ispunjamo naprama državi naše dužnosti bolje od drugih. Mi smo neprijatelji sistema, mi priznajemo opravdane zahtjeve naročito nižih činovnika, ali nam stoje na srcu i oni siromašni slojevi, koji imaju da izdrže terete. Novi porezi imali bi u najprvom redu pasti na bogate, ali ne na mali puk. (Živo odobravanje, govorniku čestitaju).

U tom su govoru najvažniji po nas ovi pasusi:

„Maleni, potlačeni narodi, osobito mi Hrvati i Srbi, osjećamo uz to najteže i politička progonošta ovoga sistema, pa zato imamo dvostruki razlog da sistemu uskratimo svaku potporu.

Zato nam vlastodršci kažu da smo neprijatelji države, ali će povjest kazati da su najveći neprijatelji ove države bili njezini upravnici, oni koji naš narod i druge narode na tolike muke stavljaju. Iskreno govoreći, mi uopće ne vidimo ovdje države u evropskom smislu riječi.

Mi Hrvati i Srbi u ovoj monarhiji osjećamo samo grubu silu koja nas progoni i gazi. Mjesto brige, koju svaka moderna država pokazuje za svoj narod, mi osjećamo samo mržnju jednog neprijateljskog sistema, kojemu smo krivi — zato što smo živi.

Nijedan narod u Europi nije tako pocijepan kao što je naš narod pocijepala ova monarhija, u kojoj, pored jednoga vladara, imamo tri ili četiri državne vlade nad sobom. Nijedan narod nije ovako umjetno podijeljen, ovako zapušten, ovako izrabljiv, ovako proganjen kao što mi. Između svih evropskih naroda Hrvati i Srbi austro-ugarski podanici imaju *maximum titularnih kraljevina, maximum analfabeta, maximum emigracija, maximum malarije, maximum detektiva, maximum političkih procesa osnovanih na laži — i minimum političkih i ljudskih prava.*

„Apsolutizam u Hrvatskoj, vojnička diktatura u Bosni, u Dalmaciji, mučenje naših vojnika, hapšenje i proganjanje nevinih ljudi, raspuštanje općina, otvaranje listova na pošti, raspuštanje društava, preventivna cenzura novina, zabrana svakog očitovanja misli, policijska tiranija i špijunski režim koji donapokon i zrak čini otrovnim — to su već otvorena obilježja ratnog stanja koje vlada na jugu monarhije.

Ratna stranka, koja je po što po to htjela da ima svoj rat, zadovoljena je. Kad nije išlo ni protiv Rusije, ni protiv Srbije, ni protiv kralja Nikole, ni protiv Esad-paše — uspjelo je provesti rat protiv Dalmacije i ostaloga Juga. Samo što u ovom ratu nemamo dvije ratujuće stranke, već samo jednu, a to je gruba sila pogubnoga sistema, koja se okosila na goloruke „podanike“, čija je krivnja samo jedna: da su im Srbi i Crnogorci rođena braća.

U ovaj rat potrošila se već jedna milijarda, radi koje se danas hitno traže novi porezi. Svi ljudi zdrave pameti uvidjaju da je vrhunac bezumlja ovo što se sada radi na Jugu. Monarhiji je ovo mahnitavanje na Jugu nanijelo ogromnu materijalnu štetu. Ali to nije najgore. Isto kao u slučaju Redla, moralna šteta je i ovdje mnogo veća i mnogo teža od materijalne.

Jugoslaveni ove monarhije a posebice Dalmatinci ne će nikada zaboraviti, kako se ovom prilikom s njima postupalo. (Tako je!)

Dopisi.

Trogir 11 lipnja 1913.

Vijesti iz općine Trogirske.

Dneva 29 pr. mjeseca obdržavala se je u Spljetu pred c. k. Okružnim Sudom prva kaznena rasprava proti krivotvoritelju izbornih punomoći prigodom opć. izbora godine 1911 u Trogiru, koji su bili osudjeni.

O sramotnim pojavama, što izbivaju na površinu u ovoj aferi, ne ćemo se za sada baviti, jer je stvar u rukama pravde.

Upozorujemo opoziciju, da dobro pri-pazi na komešanje nekih sumnjivih i nepoštenih elemenata, koji nastoje da nagovaranjem na kriva svjedočanstva spase neke krivotvoritelje. Znamo iz najpouzdanijeg izvora, da u tom smjeru već koješta rade.

Utopljenici se i slamke hvataju uvjereni da će svojim spasom spasiti one neke već dokazima utvrđene zločince.

Ovih su dana opet bile uručene nove obtužnice za isti prestupak drugoj četvorici krivotvoritelja, te će ih — nadamo se — stići ista sudbina kao i prve. Očekuju se još i druge obtužnice, tako da će konačno ponarasti broj krivotvoritelja i zločinaca.

I tako je na ovaj način zloglasna trogirskakamora, da spasi sebe za razne prevare i zloporabe, zadržala vlast. Nu umjesna je ova narodna: svaka sila za vremena!

Nadamo se da će se oni, koji drže do svoje časti, a zalutali su neupućeni u dobroj vjeri u tu nečastnu družbu, na vrijeme odulečiti i tako spasiti na vrijeme svoj obraz u katastrofi kaparskoj, koja jako prijeto poznatim zločincima u rukavicama.

Poslije dvije godine i po još nijesu dovršeni zborovi za izbor seoskih časti. U slučajevima gdje načelnik i njegova nova desna ruka nije mogla proturati svoje ljude raznim nezakonitim srestvima nastoji se stvar rastegnuti od kalendas.

Uvjeravaju nas da razni dobro uzgojeni janjci i slični darovi igraju veliku ulogu. U Marini, gdje kamoristi ne mogu nikako da uspiju, neki Ovitanić, inače Mikulin dušom i tijelom privržena prirepina, počeo je da kupuje glasove za seoske zborove. Tužen je već sudu, da dobije zasluženu nagradu.

Za danas dosta. Do vidova!

Kronista.

Imotski, 15 lipnja.

(Niske osvete načelnikove). I vrapci su na krovovima znali, kako je naš načelnik uman, znan i uglađen, kako je ljuti neprijatelj svakojakog analfabetizma i kako je socijalno vrlo fin i uglađen. Stoga su popi i fratri jednodušno govorili: „ovaki nam se i hoće za načelnika“. Sva ova lijepa njegova svojstva bila su u više navrata u raznim novinama zgodno istaknuta, pa ih ne ćemo navesti, kako se on ponosi, kad se prama slabima i potrebnima može poslužiti upravo niskim osvetama, da im tako dađe osjetiti što može i ne može načelnik samo kad hoće. Nego treba bit pravedan i priznati, da mu u izvršavanju njegovih čina, punih kršćanskoga milosrdja, plemenitosti srca, viteštva i junaštva svojim razgranjenim, požrtvovnim i samoprijegornim radom, svojim mudrim savjetom i pravim eunuškim odobravanjem u velike pomažu njegovi pametni i preduvidljivi savjetnici, koji mu tako slave zlatne čase njegova dragocjenjenoga života. I dok oni s njim mogu da slavu dijele, dotle na njega sama pada odgovornost.

Ali kanimo se šale i aluzija, pa da nam se ne bi predbacivalo, da prosto klevećemo i ocrnjujemo, evo ćemo na srijedu s konkretnim činjenicama i s imenima, pa neka javnost sudi, kakva nam lijepa načelnika nametnuše popi i fratri sa svojim eunusima i s prirepinama.

Kao pravilo u njegovoj upravi imalo je bit ovo: „dodje li ti pod tajentu ma bilo ko, a ne pripada pravaškoj stranci daj mu po glavi.“ Vjeran ovomu načelu prvih dana svoje uprave odlučio da iz ureda odaleči činovnike Katanašića, Tadića i druge, koji prigodom zadnjih općinskih izbora, ili njihovih

roditelji nijesu htjeli da misle njegovom pametnom glavom. Tu moć njegova načela osjetiše i lugari i poljari i čauši. Pisare otpusti, jer da su suvišni, a kašnje im gotovo podvostruči broj, pače i s takovima, koji su se s lijepim djelima proslavili u Splitu, Trstu i drugamo.

Neka Gjigja B. žive u siromaštvu, pa joj općina dnevno daje pripomoć u kruhu u vrijednosti oko 30 para. Malo dana kašnje nego je načelnik zasio na načelničku stolicu, ova Gjigja izreče nekakvu uvrijedu na adresu načelnikovu. Za uvredu bude tužena sudu i načelnik naredi, da joj se obustavi davati kruh. Poslije više dana piše on redarstvenome upravljajuću, da joj je „prostio za ljubav Božju kršćansku“, da joj dađe sav kruh, „što joj je bio ustavljen“. Kašnje se je vidilo što vrijede njegove pisane riječi, da oprašta i kako on shvaća tu „ljubav Božju kršćansku“, kad je za uvredu bila osudjena 10 dana zatvora.

Kafandžija Šimun Rako dobio je od općine dozvolu, da dne 3 i 4 veljače o. g. u javnom lokalu može prirediti plesnu zabavu, te je u tu svrhu i platio u općinsku blagajnu odnosnu pristojbinu, koja mu ni danas nije povraćena. Na 3. zabava je prošla skladno i mirno, kad na 4. u večer pred samu zabavu prima odluku, kojom opozivlje dozvolu i zabranjuje zabavu. Na to Rako podje u poglavara, da ma se potuži, a ovaj mu reče, da se načelnik na njega tuži, da ga ne pozdravlja, kad ga sretne, a drugima je načelnik rekao, da mu je uskratio dozvolu za zabavu radi nekih utoka, što su bili prikazani proti općinskim osudama. Sam se hvali, kako je zabranio redarima, da se s obućom služe unaprijed kod postolara Marijana Poštenjaka, kod koga se služe ima više od 15 godina, jer da je on potpisivao uoke proti zaključcima opć. vijeća.

Za danas dalje ne ćemo, jer mislimo, da i ovo dovoljno ilustruje plemenito srce načelnika, koji se hvali, da mu je povjerena oprava najveće dalmatinske općine. Ta ovako niskih osveta stidilo bi se i jedan ciganin, a kad tamo naš se načelnik s njima ponosi i on ih sam razglasuje i pripovijeda.

Dubrovnik, 16. lipnja.

(Teatar). Po gradu se govori, a po novinama se piše, da ima nekoliko članova na upravi našega teatra, koji se ne mogu proći bez talijanske operete, pa i sad trče po Italiji i nastoje na svaki način, da ne dogje u naš grad srpsko novosadsko pozorište. Ne znamo je li sve ovo istina, ali bilježimo, jer nijesmo zaboravili, kakve su se zaprijeke stavljale osjećom pozorištu, i ako ne vjerujemo, da je uprava našeg teatra toliko spala, pa da ne shvaća, koliko je potrebitije, da čujemo nekoliko drama od naših glumaca, nego, da uživamo u pjevanju kojekakvih pjevačica, koje misle da im je pozornica srestvo za dobiti — nadnicu iza prestave. Zar im nije dosta što se po gradu govorkalo prigodom zadnjega gostovanja talijanske operete, da je svakomu slobodno za 3 lire? Nije čast ni gradu ni upravi teatra, da nam onakove i slične družine gostuju, a osobito, kad imamo naših družina, koje ih u svakom pogledu nadvisuju. A vrijeme je da napokon vidimo prikazivanje koje drame na našoj pozornici. Šupljih opereta siti smo i presiti. Prošle sezone imali smo do 50 operetnih prestava, a dramsku nijednu. Nadamo se, da uprava teatra ne će svojim postupanjem izazvati cijelo gradjanstvo, a osobito omladinu (koja se je i lani jedva suzdržala), da pokaže svoje nezadovoljstvo. Ako uprava ne će naših družina, neka dobro zna, da cijelo gradjanstvo ne će tudjinaca.

Bat.

Tijesno, polovicom Juna.

Kod zadnje mobilizacije naš težak bio je silno uzrujan i ogagjen a povod svojim patnjama znate li kamo ja tražio? Krivio je općinu i ljude, koji su sabirali doprinose za srpski crveni krst.

Od ovih bezumnih osvada naša malo-brojna neodvisna inteligencija nije se ni bra-

nila ni htjela braniti, već je kao iz nekih visina prezirala duboko palu narodnu svijest težačkog puka, koji je bilo u vojsci bilo kod kuće, okružen od svakakvih agenata, dobio uvjerenje da su samo prijatelji balkanskog saveza krivi čitavom ovom zlu, koje trpi. Tim se je ucijepila u njegovo srce mržnja na te tobožnje krivce njegovih muka u takovoj mjeri, da je opasno i govoriti o Srbima kao o braći a da ne budeš izložen pogibli života a za najmanje kojekakvim veleizdajničkim klevetama. Ovo je doista vrlo slaba svjedočba za narodnu svijest našeg težaka, ali još gora za sve one od naše inteligencije, koja se toliko godina gnjavila i još gnjava sa zvučnim programima a ne uvigla da svi ti programi ne vrijede ni šuplja boba, kada u narodu više može riječ jednog doklatarenog komesara, nego li svi njezini programi i vapaji za osvješćenje težaka.

Usljed ovog duševnog raspoloženja našeg težačkog puka pa uslijed opasnih prijetnja morao se je na načelničkoj časti zahvaliti gosp. Gelpi.

Jedan pak dio Hrvata, mješte da sam vodstvo i poslove općinske preuzme u svoje ruke, on iz lijenosti i straha gura u općinu jednog Talijanaša ne uvigajajući da tim mješte doprinášati sregjenju prilika stvara još goru zbrku. Srećom da ova rabota nije uspjela, jer bismo bili svjedocima svakojakim nemirima i neugodnostima, pa ne bi bilo čudo da se opet nagje kakova propalica da puca...

Svi u Tijesnom žele mira, žele sigurnost života a u općini reda i više energije, ali kako se može sve to postići, kada naša inteligencija, naš narodni bolji element pušta, da neukost i perfidija vlada uprav ondje, gdje bi ona morala posredovati i raditi za boljitak naroda? Put pak kojim se udarilo daje naslučivati na još goru budućnost.

Politički pregled.

Situacija na Balkanu je još uvijek kao i prije ozbiljna. Bugarska doduše ne zahtijeva izričito ispražnjenje vilajeta Monastir sa strane Srba, kako se to prvo tvrdilo, ali zahtjev da bude uveden kondominijum u šandžakatu Skoplju označuje se neprihvatljivim.

Iz Sofije stiže vijest, da Bugarsku namjerava poduzeti početkom buduće sedmice odlučne korake, koji će proizvesti kritičan preokret.

Srbija ustraje u zahjevu za reviziju ugovora, te se uz nikavu cijenu ne odriče Vardarske granice.

U Beogradu se obdržavaju ministarske konferencije u kojima sudjeluju generalissimus Putnik i prestolonasljednik Aleksandar. — Bugarska štampa počima opet podlu kampanju psovanja protiv Srbije i napada Rusiju, koja hoće da štiti — „srpske razbojnike“.

Spriječenje manifestacija za njem. cara. Povodom 25-godišnjega jubileja cara Vilima II. kanio je predsjed. car vijeća dr. Sylvester, na početku sjednice od utorka sjetiti se govorom njemačkog Kaisera.

Osim predsjednika i iza njega bilo je u planu Nijemaca i vlade, da se manifestaciji, u ime vlade, pridruži grof Stürggh, ministar predsjednik. Nakon intervencije slavenskih zastupnika, sve je to izostalo: Češki radikali i Slovenci izraziše se protiv manifestacije njemačkomu caru. Njima se priključise i socijalni demokrati. Poljaci, s obzirom na prusku politiku protiv Poljaka, odlučise no prisustvovati manifestaciji. Rusini su predsjedništvu izjavili, da iz nutarnjih političkih razloga ne smatraju sadašnji momenat zgodnim za takovu manifestaciju.

Ovaj slavenski uspjeh imade veliko značenje, u više smjerova, koji na prvi pogled padaju u oči. Njima se, prije svega, otvorene i jasno pokazalo, da carevinsko vijeće nije njemački parlament, ako uopće kakova dokaza za tu činjenicu treba. Dalje, ovaj uspjeh kazuje i to, da bi Slaveni, kad bi u car. vijeću sastavili kakav zajednički blok s određenim programom, bili nepobjediva snaga u parlamentu.

Telegram ruskog cara upravljen kralju srpskom i bugarskom glasi: „Vijest o naumljenom sastanku ministara predsjednika četiriju saveznih država, koji bi se zatim mogli sastati i u Petrogradu, prouzrokovala mi je najveće zadovoljstvo, jer ta namisao kao da je značila da će se učvrstiti savez koji je postigao tako sjajne uspjehe. Bolnim osjećajem raznajem sada da taj zaključak do sada nije bio proveden i izgleda kao da se balkanske države pripravljuju na bratoubilački rat, koji bi bio kađar da pomuti onu slavu, koju su zajednički postigle. U tako ozbiljnom času, apeliram, kako mi nalaže moje pravo i moja dužnost, neposredno na vaša veličanstva. Oba su naroda i bugarski i srpski povjerali riješenje eventualnog spora Rusiji. Molim s toga Vaša Veličanstva, da ostanu vjerna prihvaćenim obvezama i da riješenje sadašnjeg spora izmedju Bugarske i Srbije prepuste Rusiji. Smatrajući funkcije obraničkog sudca ne kao kakovu prerogativu već kao tešku dužnost kojoj se ne mogu oteti, mislim da moram priopćiti Vašim Veličanstvima, da me rat medju saveznicima ne bi mogao ostaviti ravnodušnim. Polazeći osobito važnost, da konstatiram, da bi ona država, koja bi počela ovaj rat, bila odgovorna pred Slavenstvom i da si pridržavam slobodu u pogledu držanja Rusije naprama eventualnim rezultatima jednog takvog zločinačkog rata.“

Telegram ruskog cara izazvao je u svim slavenskim krugovima silno zadovoljstvo.

Kralj Petar i car Ferdinand povoljno su odgovorili na brzojav ruskoga cara. Navodno je i jedan i drugi vladalac stavio neke rezerve. Kralj Petar si je pridržao pravo na desnu obalu Vardara. Inače obje države pristaju na pravorijek ruskoga cara. Istodobno s carevim brzojavom ruski su poslanici u Beogradu i Sofiji stavili kategorični zahtjev Rusije, da se vojske bezodvlačno demobilizuju na jednu trećinu. Ujedno je u Sofiji i Ateni, u izvjesnoj formi, saopćeno, da se bugarsko-grčki konflikt, ako budu obje države smatrale potrebnim, mora riješiti arbitražom koje druge velevlasti.

Velevlasti su izjavile, da žele uzdržanje ravnotežja na Balkanu i da predviđaju Vardar kao srpsko-bugarsku granicu. Rusija zahtijeva opstanak balkanskoga saveza i sklapanje carinske vojne konvencije.

Bugarska je prihvatila Sazonovov poziv na petrogradsku konferenciju saveznih ministara predsjednika. Danes će biti praćen od stručnjaka, a predsjedat će min. vanjskih poslova Sazonov. Rezultati će biti predloženi caru, koji će izreći osudu. Odluka će imati osobni karakter bez odgovornosti sa strane ruske vlade.

U parlamentu je govorio zast. Vukotić: U nijednoj drugoj državi ne bi se smatrale velezadajničkim manifestacije koje proizlaze iz krvnog rodstva i iz uzvišene ideje oslobodjenja kao što se u Dalmaciji događa. Govornikov je izborni kotar poplavljen špijunima; u vojničkoj se službi sa dalmatinskim obvezanicima slabo postupaju. Dalmacija stoji na rubu propasti. Austrija je računala da će doći u posjed turske ostavštine, ali su uspjesi balkanskog saveza te nade uništile i stoga se monarhija drži neprijateljski prema Balkanu i time je proigrala cijelu svoju balkansku budućnost. Držanje Austrije nosi glavnu krivnju srpsko-bugarskog spora. Albanija jest rezultat austrijske sorbofobije i stajala je Austriju ogromnih žrtava. Austrija hoće da stvori Albaniju, a ima Albaniju u svojim vlastitim granicama. Tu Albaniju mora najprije da uredi. Jugoslavenima fale glavni uvjeti za svaki napredak. (Odobranja i čestitanja).

Predstojeće riješenje hrvatskog pitanja. Saopćeno je izvjestitelju hrvatskog dopisnog ureda, da je ministar predsjednik grof Stjepan Tisza odlučio, neposredno nakon završetka ljetnog zasjedanja zastupničke kuće poduzeti pregovaranja sa hrvatskim političarima u svrhu povoljnog riješenja hrvatskog pitanja i uspostave ustava u Hrvatskoj.

O hrvatskom pitanju grof Tisza rekao je u svom programom govoru slijedeće: „Uslijed kobnih pogriješaka, koje su u prošlosti počinjene sukobila se je unionistička politika, koja je imala mnoge i velike uspjehe sa velikim poteškoćama, koje su imale za posljedicu prelazno dignuće normalnih odnošaja u Hrvatskoj. Nitko ne želi da se ovaj odnošaj uzdrži, ali ovakovi odnošaji moraju se uzdržati sve dotle, dok je to nužno. Mi smatramo našom dužnošću, po mogućnosti djelovati u tom smjeru, da se normalni odnošaji u Hrvatskoj čim prije ustavnim putem uspostave. Na temelju postojećih zakona i bez tangiranja u državopravnom savezu udovoljiti ćemo i osvrnut ćemo se mi na sve opravdane želje Hrvatske.“

Iz Bosne. Sarajevo. Po informaciji vladinih krugova vlada je napustila svoju namjeru, da raspusti bosansko-hercegovački sabor, i zaključila je, da na jesen održi još jedno zasjedanje, jer da ina nade, da će dotle sabor biti sposoban za rad.

U Dubrovniku je bila u utorak rasprava na čudu proti 14 omladinaca. Državno odvjetništvo optužilo ih je po 305. k. z. radi sudjelovanja manifestacijama, u koji se klicalo Jugoslaviji, Balkanskom Savezu, srpskom i crnogorskom kralju, Srbiji, Crnoj Gori, Rusiji, caru Nikoli itd. itd. Optužbu je zastupao Drž. odv. D. r. Učović, a obranu D. r. Mičić, D. r. Fodić, koji su držali lijepe govore.

Optuženi Mato Šišić, pravnik bio je osuđen na 1. mjesec dana zatvora, a opt. Antun Sugja, bankovni činovnik na 70 Kruna globe, te obojica na isplatu parničkih troškova, i to jer su klicali: Živio car Nikola — zaštitnik svih Slavena! Svi ostali bijahu riješeni. Četvorica, i ako su priznali i dokazalo se, da su bili u manifestacijama, jer sud nije našao u tomu ništa protuzakonita, a šestorica (i to svi prijavljeni po Tomu Heldu), jer fali svaki dokaz, da su prisustvovali manifestacijama.

Osude u Splitu. Prekjučer se pred splitskim sudom vodila rasprava proti 9-torici omladinaca, radi demonstracija priredjenih u prilip balkanske braće večeri 30 ožujka ove godine. Osuđeni su:

Ante Mikačić, posjednik, na pet sedmica, Ivan Bego, Frane Bavčević, Mijo Britvić, Ivan Vrdoljak, Ivan Bulić, Marin Ivić, svaki na tri sedmice i Žarko Radica, na jednu sedmicu tavnice. Jedini Pavle Košiček, učenik realke bio je riješen.

Premetačine i uapšenja. U Splitu radi nekoga letka „8 lipnja 1912-1913“ u dana prigodom godišnjice atentata Luke Jukića na komesara Cuvaja. U redakciji „Slobode“ provedena je premetačina, pri kojoj nije ništa našasto. Onda je osobno po jednom detektivu pretražen urednik, ali ni kod njega nije ništa našasto. Slagar Satirović je po dvojici detektiva uveden na poglavarstvo i pridržan.

U svemu je bilo 8 osoba pretraženo. Kako čujemo 3 su osobe uapšene i pridržane u zatvoru.

Vanjska politika. U njemačkom drž. saboru spremaju se zak. osnove o pojačanju vojske. O njima sad odbori raspravljaju. Financijalni predlozi nailaze na veći otpor u saborima, nego li sami osobni vojnički tereti. — U Španjolskoj kuša mladi kralj Alfonso, da pomiri republikance sa svojom vladom. To bi značilo novo, slobodoumno doba. Španjolci imaju teških nepriključa i u onom malom dijelu Maroka, koji spada pod njihovu sferu. — Engleskoj nije uspjelo da predobije Kanadu, da votira i ona tri dreadnoughta za obranu domovine. Home rule je primila već donja kuća. Zbog paname sa Marconijevim dionicama vodi se u Engleskoj velika istraga. — U Francuskoj je rasprava u komori o vojnim osnovama dovršena. — Italiji su se prilično izjalovile nade, što ih je spajala za svoju budućnost s Tripolisom: Iseljivanje Talijana u Tripolis veoma slabo napreduje. — I Kitajci hoće

da uvedu opću vojnu dužnost, pa je Yuan-sikaj o tome već izradio zak. osnovu. Ne zna se ipak hoće li Yuansikaj bit ponovno biran predsjednikom. Odnosaji izmedju Japana i Kitaja sve se više zaoštavaju. — Japan se srdi i na Sjedinjene države i prijeti im ratom jer je Kalifornija stvorila zakon, kojim zabranjuje useljivanje Japanaca.

Bilješke.

Narodni blagdan. — Iz mnogih hrvatskih krajeva stizavaju vrlo povoljne vijesti o predstojećoj proslavi narodnog blagdana. Tako se je na priliku u Istri razmahala u tom pogledu živahna agitacija. Brigu oko same proslave narodnog blagdana u Istri preuzela je velezasluzna „Narodna Zajednica za Istru“. Ona je ovih dana razaslala na svoje podružnice i povjerenike posebnu okružnicu, kojom ih pozivlje, da taj narodni dan proslave što svečanije, a uzet u obzir težak položaj naše Družbe i upravo goleme njene potrebe, neka porade, kako bi taj dan donio našoj Družbi što lijepiji i izdašniji dar.

Što se Dalmacije tiče, obrazovao se je u Zadru odbor, koji će družbinom Ravnateljstvu biti na ruku i pripomoći, da ideja narodnog blagdana prodre i u najzabitnije dalmatinsko selo.

Hrvatsko se je primorje već izjavilo, da će i ove kao i prvašnjih godina raditi za našu Družbu, a tako i drugi naši rodoljubi i prijatelji širom Hrvatske i Slavonije. Družba uzdržaje 55 zavoda sa 80 namještenika. Ovina će se pridružiti domalo još i drugi, jer to iziskuje borba, u kojoj živimo. Zapustiti je u ovom času značilo bi predati nas na milost i nemilost Talijanima. A to ne će i ne može, da učini nijedan Hrvat, u kome bje pošteno hrvatsko srce.

Najnoviji Balkanski događaji pred bečkim parlamentom. Poljski je klub zabrinut za to, da se turska nebi više slabila, jer je to životni interes Austro-Ugarske. U tu svrhu zast. Slavenski i drugovi, u ime poljskoga kluba, već podastrili u car. vijeću interpelaciju, u kojoj se kaže, da raspoloženje u balkanskim državama nije prijazno monarkiji, pa da bi ono za nju moglo biti prava opasnost u eventualnom njeom konfliktu s Rusijom. Prijateljstvo monarhije s Turskom ne bi moralo imati agresivni karakter, nego bi imalo služiti kao temelj za zajedničku obranu protiv panslavizma. Interpelanti na koncu pitaju, kakove planove ima spoljašnje ministarstvo u uredjenju odnošaja monarkije prema Turskoj i balkanskim državama. — Kršćanski socijali zapodjet će, u car. vijeću, debatu o telegramu ruskoga cara. Kršćansko-socijalni će govornik istaknuti, da s tim pismom prvi put jedna velevlast u Evropi navodi „panslavizam“ kao princip, po kojemu vodi jedna moćna država svoju spoljašnju politiku. Poblize će kršć. socijali o tom govoriti u delegacijama.

Jedna osuda i njezine posljedice. I ako stvar nije nova, ima važnosti a svakako je karakteristična. Sve ovo preštampavamo iz oficijalnog „Budapesti Hirlap-a“ prigodom parnice Lukacs-Desy u Budimpešti. „Predsjednik sudišta D. r. Balogh čitao je osudu, kojom se zastupnik Zoltan Desy tužen radi javne potvore, obijedivši ministra predsjednika Lukacs, da je nelegitimnim novcima prosvadjaio izbore i da je najveći panamista Evrope, u smislu § 263. Usavač javne potvore, a erar osuđuje se na nošenje troškova od 2400. kruna.“

Obrazloženje je osude dosta dugo, mi ćemo spomenuti glavnu točku: „optuženi je dokazao istinu, da je tužitelj ministar Lukacs, u času, kad je sklappao osobne ugovore, primio oko 3. milijuna kruna. U smislu § 263. dakle tužitelj nije kažnjiv, te se mora od obtužbe — da je učinio javnu potvoru — riješiti.“

Posljedica ove osude jest demisija ministara predsjednika Lukacs, koju je kralj primio sa slijedećim pismom: „Dragi pl. Lukacs!

Rješavajući vas u milosti a na vlastito Vašu molbu službe Mojega ugarskoga ministra predsjednika, kao i službe upravitelja Mojega ministarstva a latere, te službe Mojega ministra unutrašnjih poslova, izričen Vam ovom prigodom Svoju zahvalu i priznanje za nesebične i požrtvovne usluge, što ste ih u vrlo tegobnim prilikama izkazali meni i državi.

Napose će Mi u harnoj uspomeni ostati velike zasluge, što ste stekli na rješenje obranbene reforme.

Nadajući se da ne ćete ni u buduće uskratiti svoje bogato iskustvo u javnim poslovima, uvjeravam Vas o Svojoj daljnjoj blagonaklonosti.“

U Dubrovniku je ovog drugog mjeseca mislila „Hrv. Radnička Zadruga“ prirediti izlet u Šibenik, ali radi nesloge i razmirica medju šibenskim pravašima odlučila ga odgoditi za dogodine. Mjesna podružnica „Družbe sv. Č. i M.“ bijaše zaspala, ali sad je opet napokon oživjela. Jednomadne bijaše sjednica i odlučilo se početi raditi. Izabrana je nova uprava i odbor za proslavu narodnog blagdana. Misli se prirediti jedna velika pučka zabava na Brsaljama. Prošle sedmice blagoslovili su Jezuiti barjak radničke kongregacije, a kako čujem, misle ovih dana prirediti izlet u okolicu. Do malo dana dolaze u naš grad i kapucini sa Rijeke. Veseli se Dubrovničci! Bl.

U imotskome je svećenička organizacija na 12. o. mj. imala sastanak. Taj dan bio je u Imotskome Ženko Donadini, a D. r. Alfrević u Zagvozd. Alfrević se je u srijedu pos. p. automobilom povratio u Split.

Klerikali, furtimaši rovere posvuda (u Splitu Don Ante, u Šibeniku Luka et comp. itd), ali naša inteligencija, liberali još se ne miču! Op. Ur.

U Kninu se je i ove godine po običaju ustanovio odbor za proslavu Vidovanske svečanosti na dalmatinskom Kosovu, koja će se svečanost održati licem na Vidovdan u subotu dana 15. po starom, a 28 po novom kalend. tek. mj. Taj odbor nastojati će da ovogodišnja svečanost uspije na potpuno zadovoljstvo svakog rodoljuba i da bude pravim tumačem harnosti i pijeteta dužnog prema prvim i drugim mučenicima i osveticnicima Kosova.

Sveslavenske novine u crnini. Redoviti saradnik „R. Novog Lista“ Delminiensis, koji je za vrijeme balkanskog rata i balkanske krize napisao u istom listu niz lijepih članaka, piše u zadnjem broju slijedeće:

Usudjujem se predložiti, da kad bi zlim udesom nastupilo ono što ne smije da nastupi naime taj crni dan, da dodje do bratoubilačkog srpsko-bugarskog rata, da sveslavenske novine kroz cijelo vrijeme eventualnog rata, izlaze u crnini u znak bolnog prosvjeda proti historičkoj bruci i svetogrđnju na slavenskoj krvi.

„Edinost“ iznosi u najnovijem broju statističke podatke o napredovanju, odnosno nazadovanju stranaka u nedavnoj izbornoj borbi u Trstu. God. 1909. dobili su Slovenci 3.127 glasova, t. j. 18.5% od svih predanih glasova. Ove godine dobili su 2.900, t. j. 18.7% od svih predanih glasova. U postotku su dakle napredovali za 0.2%. Što nije napredak Slovenaca razmjern i u broju postignutih glasova, jer zaostaje za 2.9%, razlogom je, veli „Edinost“, što se je mnogo slovenskih radnika iselilo iz Trsta u jeftiniju okolicu i što je mnogo slovenačkih izbornika u vojsci, te konačno, što mnogim Slovencima nisu dostavljene izborne legitimacije. Uza sve to, Slovenci su napredovali, jako u malom razmjeru.

Naprotiv, socijalisti su nazadovali. God. 1909. dobili su 5554 glasa, t. j. 32.8% svih predanih glasova, a ove godine samo 4166, ili 26.8% svih glasova. Nazadovali su dakle za čitavih 6%.

Talijanski liberalci su napredovali znatno. God. 1909. imali su 5953 glasa, odnosno 35.1% od svih predanih glasova. Ove godine pak 6767, ili 43.6% svih predanih glasova.

Porast iznosi: dakle 8,5% i to na račun socijalista. Veliku zaslugu za to imaju Njemci, koji su svim silama radili za Talijane.

Pčelari! Sporazumno sa nekolicinom pčelara u pokrajini, ova Zadruga namjerava, da još ove godine sazove skupštinu dalmatinskih pčelara koja bi se imala sastati u zgodno vrijeme u Spljetu. Svrha te skupštine bila bi, da se rastrkani dalmatinski pčelari međusobno upoznaju i prebroje te da poduzmu potrebite korake, kako da se stvori jedna ozbiljna pčelarska organizacija i na taj način što uspješnije razvije nacionalno pčelarenje u pokrajini.

Molimo s toga sve dalmatinske pčelare i prijatelje pčelarstva, da nam se jave te istaknu svoje mišljenje o ovom predmetu te o zgodnosti svog sastanka, u koliko se tiče ne samo dobe već i najpodesnijeg mjesta.

Pčelarska Zadruga u Janjini

uknjižena na ograničeno jamčenje

Ravnatelj:

Vijećnik:

D. Baselli

I. N. Kalafatović

Ribarstvo u Dalmaciji. Koncem godine 1911. brojilo se u pomorskim okružjima Dalmacije: 3400 brodova upisanih za ribarstvo, 14.770 domaćih ribara, a približna vrijednost ribarskih brodova, mreža i drugih

ribarskih sprava i alata računalo se 4.830.285 K. U pomorskim okružjima Dalmacije kroz ljetno vrijeme ribanja godine 1911, ulovili su domaći ribari 101.233.200 kom. srdjela, 8.263.300 inćuna, 6.740.200 skuša i lokarada u ukupnoj vrijednosti od 2.061.540 kruna. Kroz zimsko vrijeme ribanja ulovljeno je drugih raznih riba (osim onih ljetnih ribanja, te tunja, jestoga i kamenica, 2.794.170 kg. u ukupnoj vrijednosti od 1.967.300 K. Ukupna vrijednost ribanja u pomorskim okružjima Dalmacije iznosi 4.376.154 kruna. Ojelokupna vrijednost ribanja u svim pomorskim okružjima Gorice, Trsta, Istre i Dalmacije godine 1911. dalmatinski su ribari posolili 2.026.100 kg. srdjela, inćuna i skuša u ukupnoj vrijednosti od 865.506 kruna. Tvornica sardina u Dalmaciji prirediše 2.963.100 komada srdjela i 192.720 skuša u ukupnoj vrijednosti od 839.400 Kr.

Iz mjesta.

Zapljena našeg lista još su na dnevnom redu, a tako i sudbeni progoni našeg urednika. U parlamentu će — nadamo se — biti govora o ovoj nečuvenoj „slobodi štampa“ osobito u Šibeniku.

U Nedjelju će se birati uprava mjesnog Sokola. Žestoka agitacija obijuh frakcija pravaških smutila je nekima pamet, pa se po gradu i o nama svašta nagadja, ali slabo pogadja... jer gdje zaudara po vosku i tamjanu nije mjesta vragu, a napredan i karakteran čovjek za neke je gori od vraga!

D.r Colombani, privjenac naše bolnice, čujemo, da je prošlih dana bio odlikovan titulom liječnika-savjetnika. Čestitamo.

Primili smo: Izvještaj o liječničkoj djelatnosti u pokrajinskoj bolnici u Šibeniku za god. 1912, iz kojega se može svatko osvjedočiti o savjesnom i žilavom radu ovog vrlo važnog pokrajinskog inštituta koji u unutarnjem odjelu pod prvencem *D.r Botteri*, toli u kirurškom i primaljskom odjelu pod primarijem *D.r F. Colombani* i njegovim pomoćnikom *D.r G. Čatovičem*.

Darovaše Hrv. Muz. Društvu „Kolo“ Da počaste uspomenu blagopok. Antice Sirovica, Ivan Marenzi K., 2. Milko Rajević K. 1. Na uspomenu pok. Vjekoslave Gollinar Rajević Kr. 1. Uprava najljepše zahvaljuje.

Oglas.

Na č. k. reformnoj realnoj gimnaziji u Šibeniku, obavljaje se koncem ove školske godine ispiti ovim redom:

a) ispiti privatista i hospitantica, te prijamni ispiti za više od I. razreda, dne 26 i 27 lipnja;

b) prijamni ispiti za I. razred, dne 3 srpnja u 9 sati pr. p.

Pri upisivanju u I. razred, svaki će učenik doći dopraćen od svoga oca ili njegova zamjenika i donijet će sobom krštenicu, dvije ispunjene nationale, svjedočbu zadnjeg razreda pučke škole i svotu od kruna 8,20.

Šibenik, 16 lipnja, 1918.

Č. k. ravnatelj:

M. Ježina.

Čast mi je javiti p. n. cijenjenom općinstvu, da sam otvorio u „Širokoj Ulici“, u prizemlju kuće R. Vlahov, svoju moderno uregenu

SLASTIČARNICU

opskrbljenu najbiranim slatkišima, kao što imim predmetima, koji u slastičarnu spadaju: Izragujem na potpuno zadovoljstvo sve vrsti slatkiša prigodom ženidbe, krštenja i t. d.

Preporučam za mnogobrojni posjet i bilježim se 15 **Stevo Mandić.**

PUČKA ŠTEDIONICA

U ŠIBENIKU

sa K 600.000 - jamčevne glavnice.

Prima novac od članova. Najmanji je ulog K 0:50 sedmično, koji traje 4 godine do uplaćene svote od K 104:—, što predstavlja jednu dionicu.

Prima novce na štednju od K 5:— unapred, te ga ukamaćuje sa 4½-5% plaćajuć sama rentni porez.

Prima novce u tek. računu, a vrši najtočnije sve naloge vlasnika istih.

Izdaje (samo zajmove članovima) na mjenice, obveznice, uknjižbu i u tek. računu. 10

PIO TERZANOVIĆ

Šibenik

Velika zaliha za ljetnu sezonu

MUŠKIH ODIJELA

Najmodernijeg kroja uz vrlo

umjerene cijene 24-52

NE BOJI SE UTAKMICE.

OBJAVA

Čast mi je staviti do znanja mojim štovanim mušterijama i cijenjenom općinstvu da sam moj „Hotel Krka“ premjestio na njegovo staro mjesto, to jest gdje se je u zadnje vrijeme nalazio „Hotel Velebit“ koji sada prestaje.

Preporuča se naklonosti starih prijatelja i cijenjenog općinstva, koji će u „Hotelu Krka“ naći sve najmodernije konforte.

Sa volečtovnjem
FRANE CRLJENKO

Preuzima
novčane uloge

te ih ukamaćuje sa

4½% - 4¾%

na uložne knjižice.

Dionička glavnica
80 milijuna

Središnjica u PRAGU,
utemeljena god. 1868.

Pričuvne zaklade
23 milijuna

Živnostenská Banka Podružnica u Trstu

Brzovjavni naslov:

„Živenstenská“

VIA NUOVA N.º 29.

Telefon:

N. 2157 — 1078

IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

18-52

Uloge u
TEKUĆEM
računu
ukamaćuje prema
sporazumu.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA — PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU - DIONIČKA GLAVNICA Kr.

2.000.000 - PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA - - - - RA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - - -

24-52